

Posudek diplomové práce

Název práce: Muslims, Jews and Christians Asking God in Suffering

Autorka práce: Virág Szentandrás

Předložená diplomová práce (napsaná v anglickém jazyce) se zaměřuje na niterný zápas náboženských myslitelů (zastupujících muslimskou, židovskou a křesťanskou tradici) tváří v tvář utrpení a zlu.

Ve třech oddílech předložené diplomové práce (věnovaných postupně všem třem abrahámovským náboženstvím) autorka podává vždy nejprve panoramatický přehled základních možností „řešení“ teologického (či nábožensko-filosofického) dilematu nastoleného zlem a utrpením v rámci monoteistické víry v dobrého Stvořitele. Posléze se v každé ze tří základních kapitol autorka věnuje dvěma vybraným myslitelům, kteří se ve svém díle této problematice zásadním způsobem věnovali. Jedná se o Al Ghazalího a Attara (resp. Navida Kermaniho) v případě islámu, o Hanse Jonase a Elie Wiesela v případě judaismu, a Jürgena Moltmanna a Johanna Baptistu Metzze v případě křesťanství.

V závěrečné kapitole pak autorka nabízí vlastní reflexi tématu (v souvislosti s knihou Job a způsobu tematizace utrpení v této knize). Posléze autorka shrnuje vlastní teologickou reflexi provedeného bádání a formuluje tak badatelský výtěžek předložené diplomové práce.

Práce má přehlednou a logickou strukturu, její jazyková a stylistická úroveň je velmi vysoká (což je třeba ocenit zvláště vzhledem ke skutečnosti, že anglický jazyk není mateřským jazykem autorky). Práce svědčí o suverénní schopnosti sledovat velmi složitou teologickou, filosofickou a religionistickou problematiku v anglickém a německém jazykovém prostředí, o schopnosti kritické analýzy, ale také o odvaze k vlastním (byť přesvědčivě podloženým) teologickým a religionistickým závěrům. Práce je skutečně překvapivě vyzrálá a prozrazuje dlouholetý zájem autorky o sledovanou problematiku.

Bylo by možné položit kritickou otázku, proč autorka zvolila právě oněch šest myslitelů, jejichž dílem se podrobně zabývá, nicméně vzhledem k tomu, jak velké a členité téma si ve své práci zvolila, byl zásadní reduktivní výběr nezbytný, takže se důvody autorčina zaměření na vybraných šest autorů zdají přesvědčivé. Spíše se zdá, že v takto strukturované práci by stálo za to více propojit problematiku tří základních oddílů, tedy více explicitně srovnávat a poměřovat mezi sebou výpovědi muslimských, židovských a křesťanských autorů. Poté, co autorka představila látku tří oddílů, z nichž každý je věnován jedné z abrahámovských tradic, nepodnikla principiální a metodické srovnání těchto tří podob tematizace utrpení a zla v rámci monoteistické víry, ale nabídla spíše stručnou celkovou rekapitulaci a zhodnocení sledované problematiky.

Další drobnou otázkou, která čtenáři předložené diplomové práci tane na mysli, je oborové zařazení či „žánr“ provedeného bádání. Jistě se nejedná o čistě religionistický projekt. Autorka se přiznává k teologickým východiskům své interpretace, zároveň se však zdá, že v práci mezi religionistickou a teologickou tematizací sledované látky do jisté míry kolísá.

Navzdory vysloveným výhradám považuji předloženou diplomovou práci za vyzrálé dílo vynikajících kvalit a navrhuji hodnocení A.

V Praze 31. srpna 2016

Pavel Hošek